

Pruskie reformy

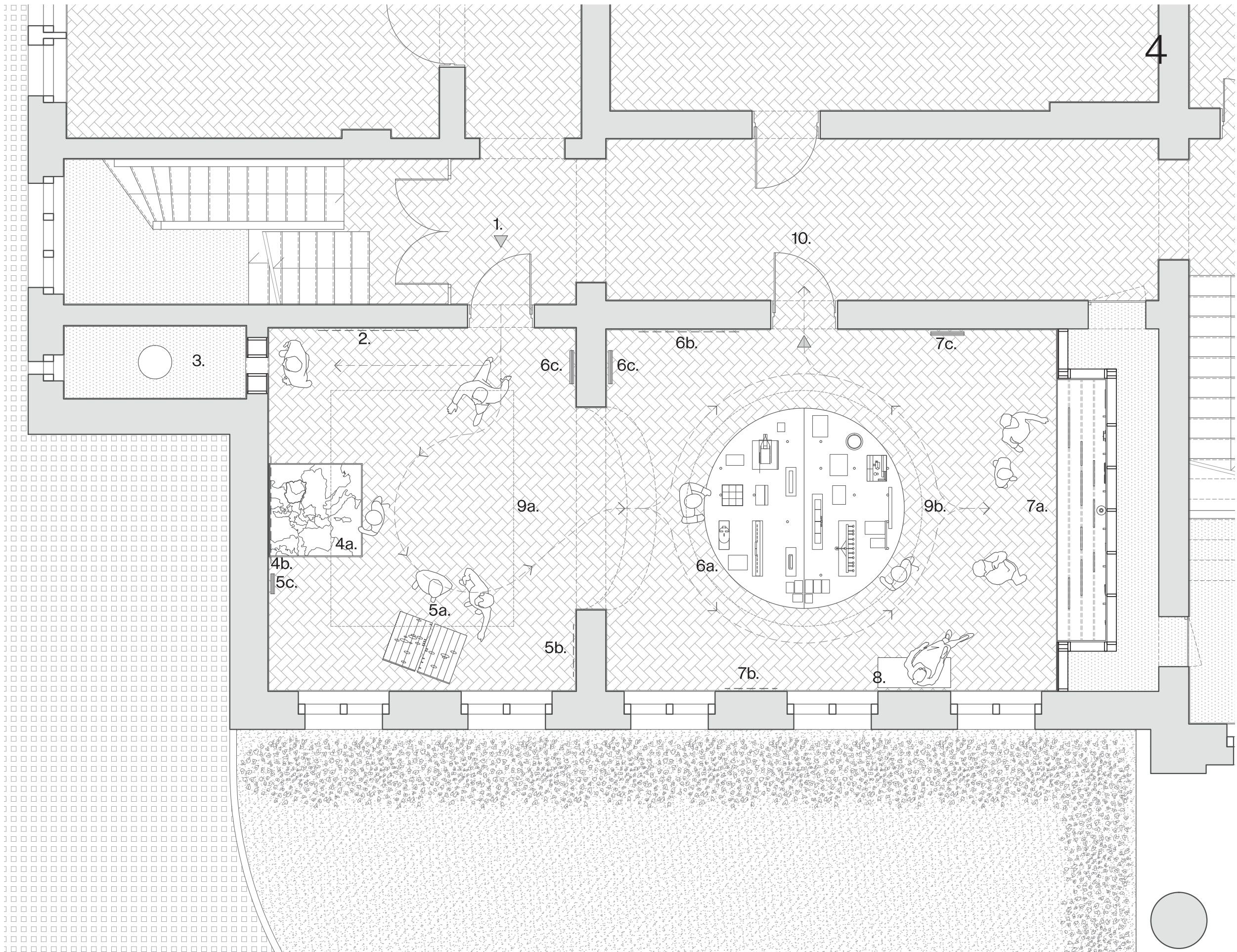
Prusy, w których granicach znalazła się anektowana Wielkopolska, po klęsce w wojnie z Napoleonem w 1807 roku wkroczyły na drogę modernizacji. Chciała ona wszystkie sfery życia: gospodarkę, oświatę, uniwersytety, administrację i wojsko. Te nowoczesne i sprawnie przeprowadzone reformy przetrwały w Prusach i po zjednoczeniu Niemcy, do pozycji mocarstwa.

W tej sytuacji Polacy chcieli zachować tożsamość pod zaborem i znaleźli się w bardzo trudnej sytuacji.

Prussian reforms

Prussia, whose borders included an- nexed Greater Poland, entered the path of modernisation following its de- feat in the war with Napoleon in 1807. This process embraced all spheres of life: economy, education, universities, administration and the armed forces. These modern and efficiently conduct- ed reforms will lead Prussia – and, af- ter the unification, Germany – to the position of an empire.

This situation posed enormous diffi- culties for Poles from the partitioned territories who wanted to preserve their identity.

LEGENDA

1. Wejście.
2. Tekst wprowadzający Praca organiczna.
3. Instalacja artystyczna.
- 4a. Plastikarna mapa Europy z początku XIX wieku.
- 4b. Tekst do mapy.
- 5a. Przestrzenna infografika pokazująca reformy pruskie na osi czasu.
- 5b. Tekst do infografiki.
- 5c. Poszerzony tekst do infografiki na tablicach przeznaczonych do zdjęcia ze ściany.
- 6a. Stół z zaprojektowanymi przedmiotami – Narzędziownik pracy organicznej.
- 6b. Tekst do Narzędziownika.
- 6c. Poszerzony tekst do Narzędziownika na tablicach przeznaczonych do zdjęcia ze ściany.
- 7a. Diorama z postaciami organiczników i organiczniczek.
- 7b. Tekst do dioramy.
- 7c. Poszerzony tekst do dioramy na tablicach przeznaczonych do zdjęcia ze ściany.
8. Miejsce na potencjalne siedzisko.
- 9a, 9b. System oświetleniowy.
10. Wyjście.

WYBÓR

Pokazujemy salę na parterze Pałacu. Wybraliśmy ją mając na uwadze skalę i za- stane historyczne detale. Na tym przykła- dzie możemy najlepiej pokazać nasz sposób myślenia o architekturze jako tle wystawy.

TRZESCI

Prezentowana sala mieści początek opowieści poświęconej pracy organicznej i jest jedną z sal ścieżki esencjonalnej. Na narrację składa się pięć aspektów: I) kontekst geopolityczny (plastyczna mapa Europy na początku XIX wieku); II) kontekst regionalny (przestrzenna infografika po- kazująca reformy pruskie na osi czasu); III) na- rzedzia pracy organicznej (stół z zaprojek- towanymi przez nas artefaktami); IV) postacie

organiczników i organiczniczków (diorama); oraz V) gest artystyczny.

UKŁAD

Po prawej od wejścia osoby zwiedzające zapoznają się z tekstem wprowadzającym; dalej natrafiają na instalację artystyczną reinterpretującą kontekst powstania idei pracy organicznej; kolejnym elementem jest stół z plastikzną mapą Europy z początku XIX wieku. Ustawiona pod lekkim skosem pionowa tablica z przestrzenną infografiką skieruje do drugiej części pomieszczenia, w którego centrum umieszczony został okrągły stół z kompozycją zaprojektowa- nych przedmiotów, które składają się na narzędziownik pracy organicznej. Okrągły stół ma zachęcać do obejrzenia pomieszczenia. W jego głębi wykorzystaliśmy przestrzeń pod schodami, żeby stworzyć przestrzenną dioramę z postaciami najważniejszych or- ganiczników i organiczniczków. W kolejnych pomieszczeniach niektóre zaszyfrowane tu wątki zostaną rozwinięte.

TEKSTY

Teksty na wystawie zostały pogrupowane w trzy kategorie:

A – teksty ogólne – wprowadzające do poszczególnych części wystawy (do 1200 znaków), umieszczane na ścianach w tech- nicy sitodruku;
B – teksty pośrednie – do poszczególnych ekspozytorów/zagadnień/działów (do 800 znaków), umieszczane na ścianach;
C – teksty szczegółowe – podpisy, diagra- my, schematy, dane (do 2 500 znaków), umieszczane na wieszanych na ścianach tablicach przeznaczonych do zdjęcia w celu bliższego zapoznania się z treścią.

Wszystkie są dwujęzyczne. Zastosowa- śmy krój pisma Vulkan autorstwa polskiego projektanta Jana Estrady-Osmyskiego. Ten współczesny font jest reinterpretacją histo- rycznych czcionek z XIX wieku*.

ARCHITEKTURA WYSTAWY

Unifikujemy przestrzeń pokrywając ściany i boazerie jednolitą bielą. W miejscu grzej- ników pod oknami uzupełniamy boazerię perforowanymi płytami.

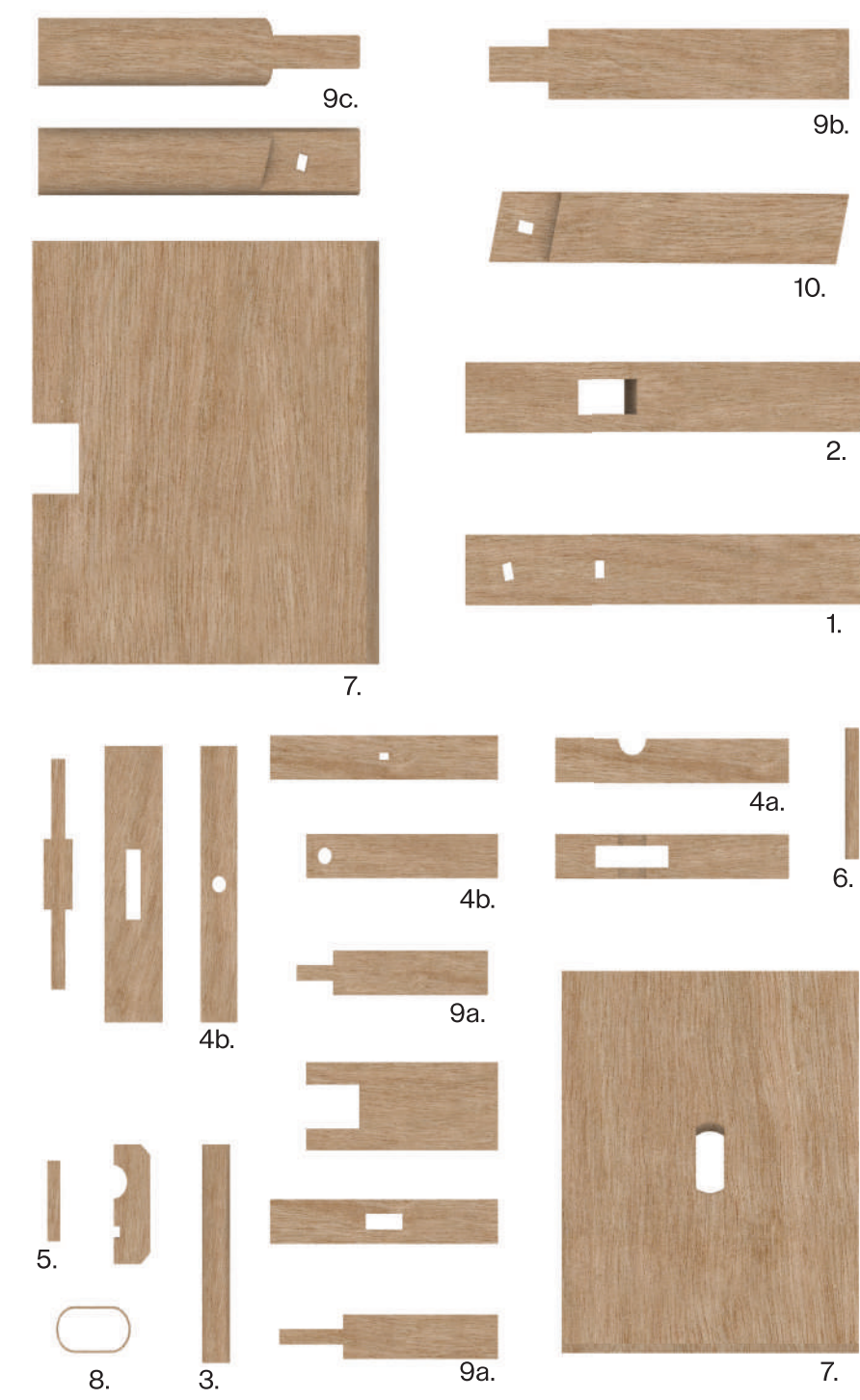
Projektowana architektura wystawy jest drewniana, składana, rytmiczna, dająca możliwość łatwego demontażu. Proponuje- my jesion lub orzech dopasowane do pod- łóg Pałacu. Konstrukcja mebli oparta jest na powtarzalnych elementach (te same prze- kroje kątówek, drewnianych okrągłych profi- li, formatek płyt). Wszędzie zastosowaliśmy łączenia ciesielskie wiązane lub skręcane, bez użycia kleju. Efemeryczny charakter ele- mentów wystawy daje możliwość łatwego naprawiania, rozbudowywania i przetwarzania wystawy. W tym sensie jest to architektura otwarta na przyszłe potrzeby instytucji.

OŚWIETLENIE

Ze względu na charakter ekspozycji, która nie podlega konserwatorskim obostrzeniom, otwieramy przestrzeń na naturalne świa- tło. Dzięki temu wnętrza Pałacu nie tracą relacji z ich otoczeniem. Światło naturalne będzie uzupełniać ekspozycyjne światło sztuczne. System oświetlenia będzie się opierał na listwach, których kształty nawią- zują do elementów architektury wnętrza lub mebli wystawienniczych**.

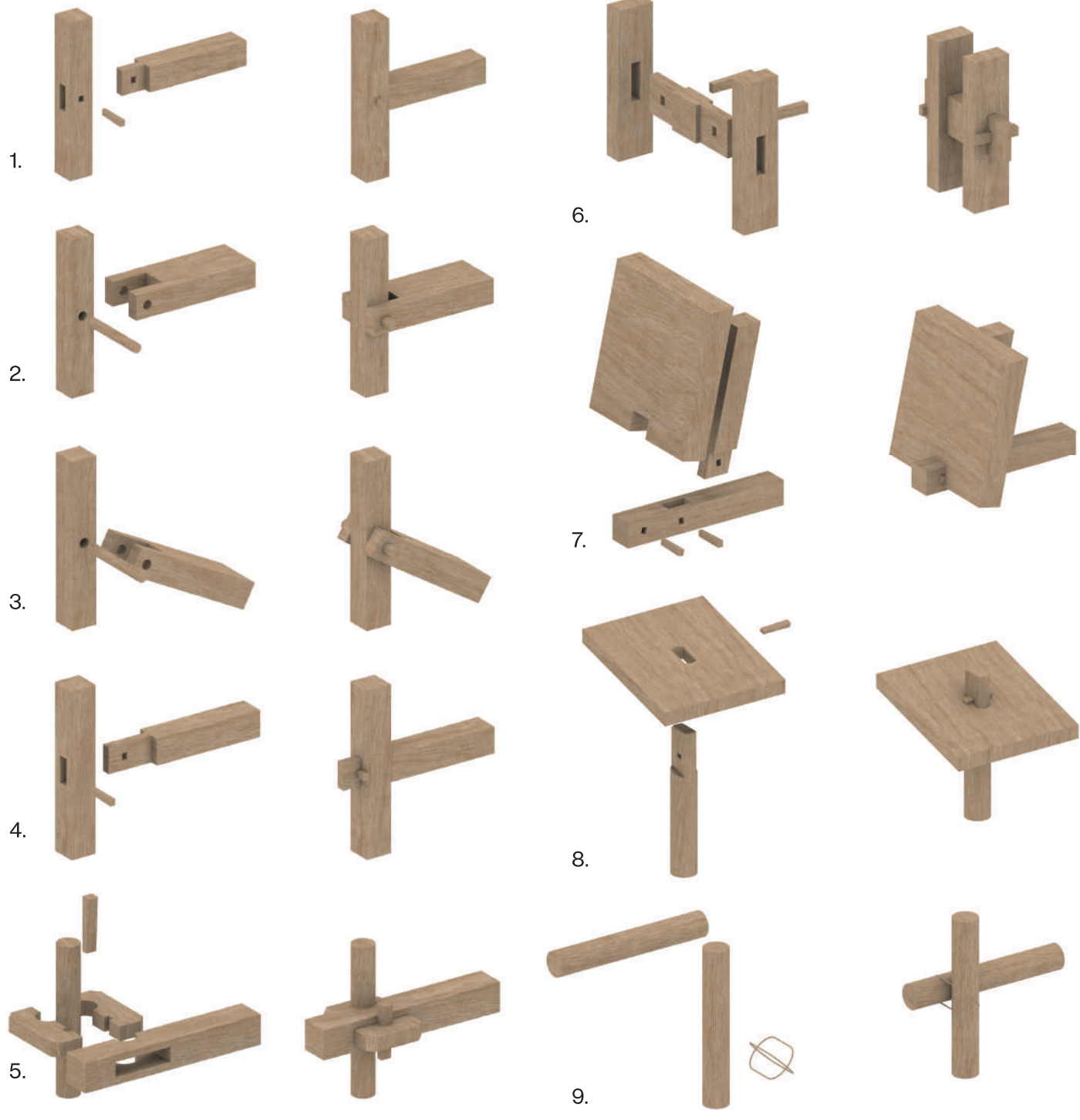
1. Widok od strony wej- ścia do sali na temat kontekst zrodzenia się Pracy Organicznej
2. Widok na stół z Narzę- dziownikiem, w tle diorama z przedstawi- cielami organiczników.
3. Widok na detal stołu z Narzędziownikiem, w tle wyjście do kolejnych sal
4. Rzut sali w skali 1:50
5. Aksonometria układu przestrzennego w wybranych salach

* pełna treść tekstów kuratorskich znajduje się w broszurze A4
** szczegółowe informacje na temat zasad projek- towania ekspozytorów znajdują się na planszy 2

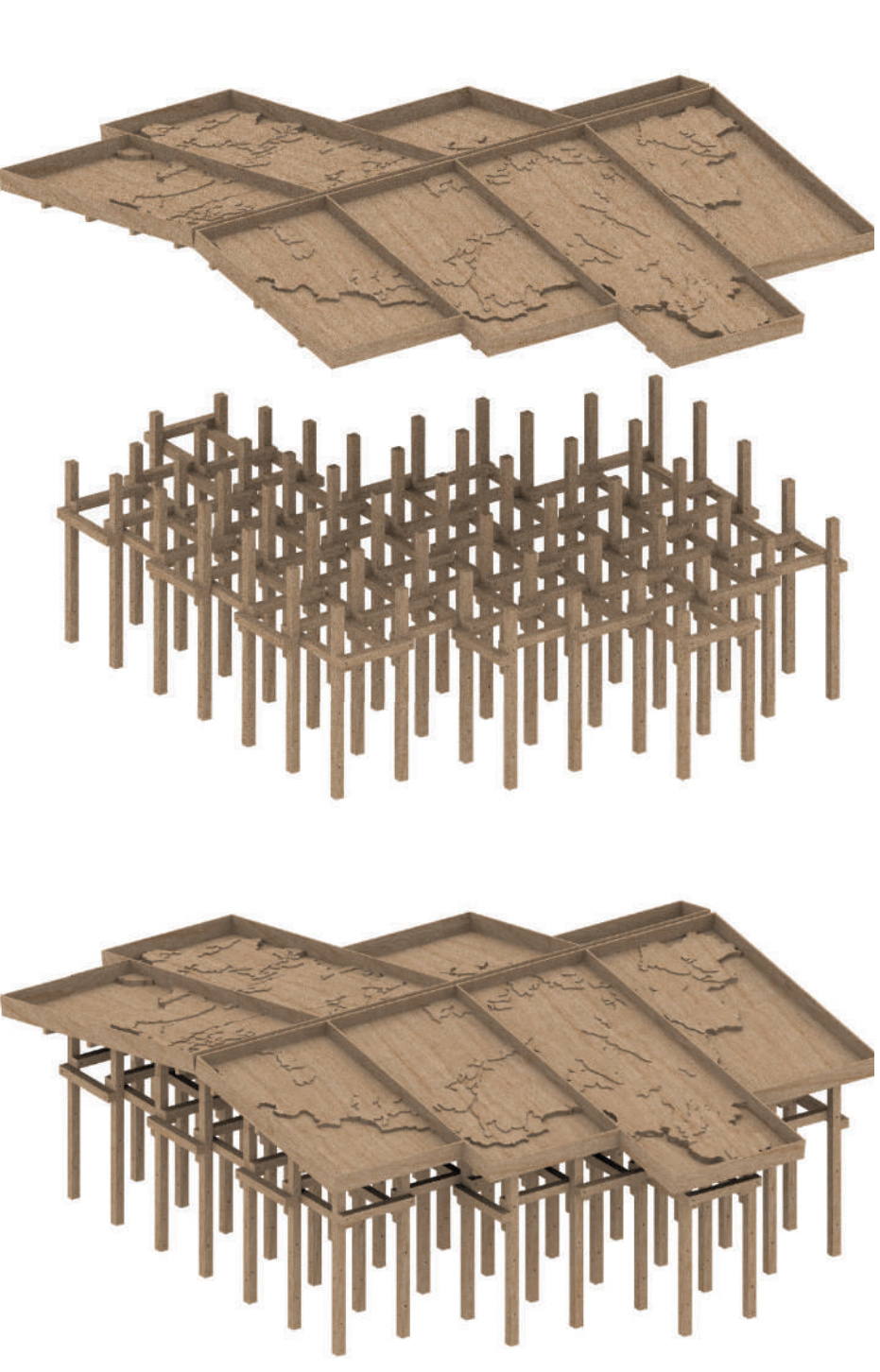
- ELEMENTY SKŁADOWE**
1. Profil drewniany kwadratowy, 4x4 cm
 2. Profil drewniany prostokątny 4x2 cm z wpustem 1,5x3 cm
 3. Profil drewniany typu walec: śr. 3 cm
 4. Wpust okrągły: śr.1,5 cm (typ 4a), śr.1 cm (typ 4b)
 5. Klin blokujący o przekroju trapezowym, 1x1cm
 6. Klin blokujący okrągły, śr. 1 cm
 7. Płyta jesionowa z wpustem na czop, gr. 1,8 cm
 8. Lina jutowa kręcona 5 mm
 9. Profil drewniany 4x4 cm zakończony czopem 2x4 cm
 10. Profil drewniany do mocowania płyty po skosie

↓
Projektowane ekspozitory w sali prezentującej Pracę Organiczną z wykorzystaniem elementów i złączy ciesielskich

- POŁĄCZENIA CIESIELSKIE ZASTOSOWANE W PROJEKcie**
1. Złącze na wpust i pióro mocowane klinem okrągłym
 2. Złącze poprzeczne na nakładkę podwójną
 3. Złącze skośne na nakładkę podwójną
 4. Złącze na klin okrągły
 5. Złącze na wpust i pióro obce mocowane klinem trapezowym
 6. Złącze na wpust i pióro obce a mocowaniem na podwójny klin trapezowy
 7. Złącze skośne na wpust i pióro, połączenie belki pasowej (poziomej) z belką ściskaną za pomocą klinów trapezowych
 8. Mocowanie skośne blatu z profilem prostokątnym zakończonym czopem, blokowane za pomocą klina trapezowego
 9. Łącze wiązane za pomocą liny jutowej

→
Konstrukcja stołu po złożeniu na przykładzie ekspozitora prezentującego mapę Wielkopolski ze szlakami Organiczników w sal nr. 5 na parterze

INSTYTUCJA ORGANICZNA
Opieramy się na koncepcji projektowania cyrkularnego, w której akcent kładziony jest na lokalność materiałów. Zaprojektowaliśmy architekturę wystawy w oparciu o lokalne zasoby i – na tyle na ile to możliwe – sugerujemy by powstawała we współpracy z wykonawcami i wykonawczyniami z regionu. Dzięki temu obieg materiał-warsztat-wystawa będzie krótszy.

Podjęliśmy tym samym próbę projektowania holistycznego, wrażliwego na środowisko i kryzys klimatyczny, ale również odnosimy się do idei pracy organicznej opartej na współpracy, racjonalności ekonomicznej i budowaniu wspólnoty. W tym działaniu widzimy zacyzn krystalizującą się tożsamości instytucji.

CYKL ŻYCIA WYSTAWY
Mając na uwadze koszty ekonomiczne i ekologiczne, dążymy do racjonalizacji procesu projektowania, produkcji, użytkowania, konserwacji i przyszłych zmian przyszłej wystawy. Projektowane przez nas meble to samonośne elementy konstrukcyjne nie wymagające kotwienia do podłóg czy ścian. Większość z nich da się przestawiać siłą ludzkich mięśni. Daje to spore możliwości aranżacyjne. Podziały konstrukcyjne oparte są na powtarzalnych elementach składowych (drewniane kantówki 4x4, 2x4 cm oraz walcowate śr. 3 cm) i modularnych formach płyt jesionowych / orzech (rozstaw 40, 50, 60 cm). Stosujemy bezklejowe sposoby

łączenia tworzą rozwijając podstawę techniki stolarskiej i ciesielskiej (np. Łączenie na wpust i pióro, ciasto obce, lamełki czy klin rozprowy).

W efekcie projekt pomimo konkretnych rozwiązań w detalu ma formę otwartą – jest zbiorem zasad łatwo dostosowywanych do rozwijających się potrzeb instytucji.

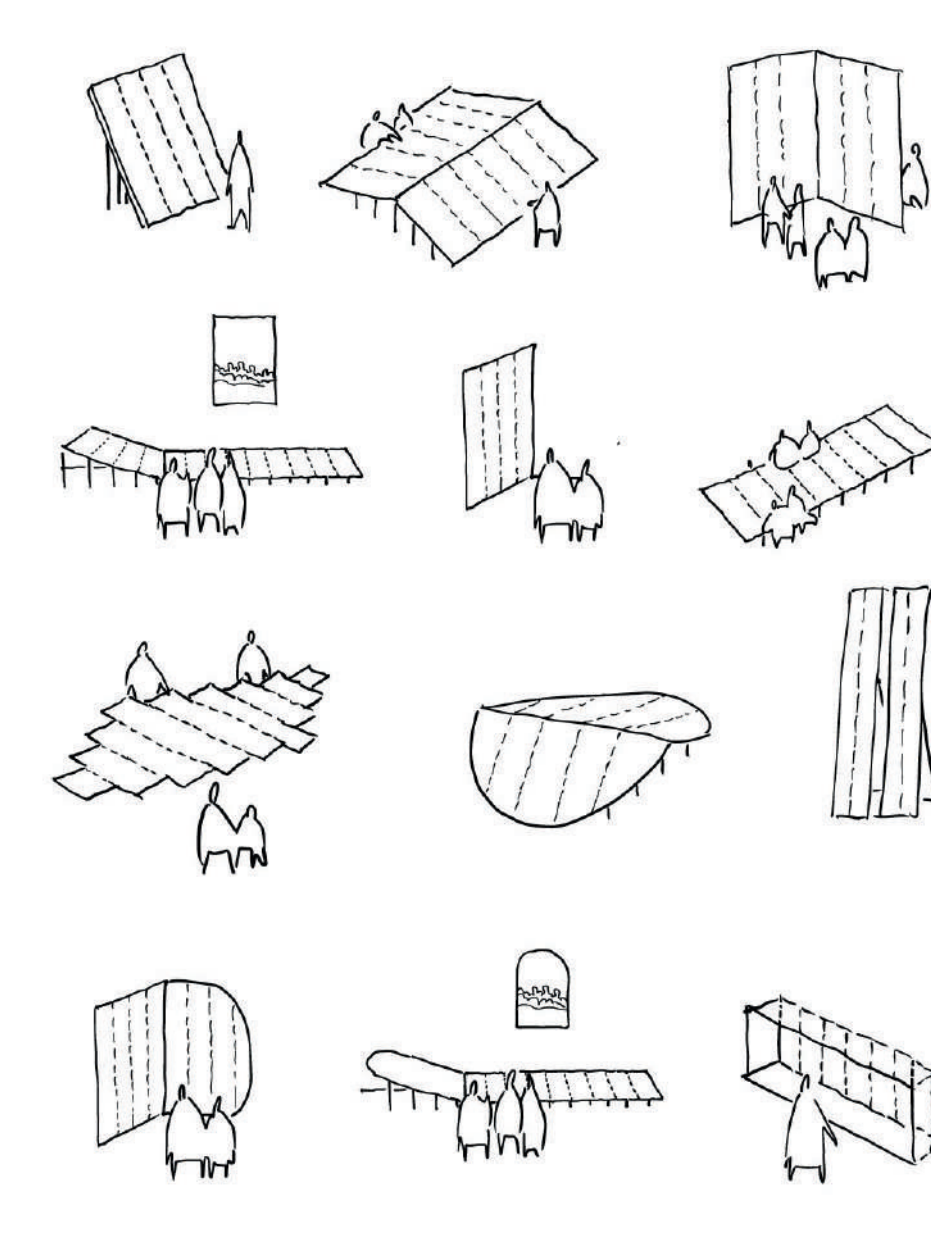
INSTYTUCJA DOSTĘPNA
Po to, żeby wejście do Pałacu nie było dla nikogo barierą przenosimy je do południowego skrzydła. Prowadzi do niego zewnętrzna rampa. Wewnątrz prócz schodów jest też winda. Rozdzielenie wejść dla publiczności od tych dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi uważamy za niewłaściwe.

ROZWIĄZANIA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE
Dzięki przeniesieniu wejścia mogliśmy również zaprojektować zwartą strefę wejściową. Punktowe wyburzenia w ścianach pozwoliły utworzyć kameralną, acz przestronny przedśrodek z kolumnami, na osi którego ustawiono szatnia-warsztatem dla rezydentów. Strefę wejściową dopełniają toalety dostosowane do osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowe toalety ogólnodostępne znajdują się na ostatniej kondygnacji. Na parterze umieściliśmy strefę dla rezydentów i rezydentek: dwa pokoje jednosobowe z prywatnymi łazienkami, dostępnymi z korytarza, oraz jeden pokój jedno/dwuosobowy

z prywatną łazienką w obrębie pokoju. Do strefy rezydentów wejścia zbliżyliśmy też kino i salę warsztatową. Całość można funkcjonować niezależnie od godzin otwarcia ekspozycji.

W codziennym życiu instytucji nie bez znaczenia będzie też bliskość strefy wejścia i biur mieszczących się w sąsiednim budynku.

ARCHITEKTURA JAKO TŁO WYSTAWY
Ujednoliliśmy wnętrze Pałacu przez pomalowanie ścian, sufitów i stolarki na jednolity odcień bieli. Wyjątkiem jest reprezentacyjna klatka schodowa. Ten gest pozwolił wybrzmieć wystawie, której elementy nie będą konkurować z wnętrzem. Jednocześnie zabieg ten podkreśli walory pomieszczeń i sprawi, że mniej będą przypominać pokoje mieszkalne a tym samym bardziej odpowiadać nowej funkcji – publicznej i wystawienniczej. Proponowany zabieg nie powinien niepokoić konserwatorów i konserwatorów jako całkowicie odwracalny. Na tle ujednoliconej i uspokojonej pałacowej przestrzeni wybić się będą pomieszczenia, które zaprojektowaliśmy jako pastisze wewnątrz historycznych.

SKRÓT SCENARIUSZA WYSTAWY
Wystawa składa się z trzech części.

CZĘŚĆ I
W piwnicach Pałacu umieściliśmy część wystawy przybliżającą jego dzieje. W pierwszym pomieszczeniu (2) przedstawimy losy budynku, związanych z nim osób i instytucji. W kolejnych – każdy z wątków zostanie rozwinięty. I tak – dzieje Pałacu przedstawimy za pomocą dioramy (pomieszczenie 3), dzieje osób z nim związanych pokażemy dzięki kolażowi dokumentów i materiałów ikonograficznych (pomieszczenie 4), a kolejną przeznaczenia Pałacu i instytucji, które mieścił omówimy dzięki schematom i materiałom fotograficznym (pomieszczenie 5). Mniejsze przestrzenie obok przeznaczymy na instalacje artystyczną reinterpretującą pałacowe wnętrza z przeszłości (6A 6B 6C).

CZĘŚĆ II
Reprezentacyjny parter przeznaczaliśmy na wystawę przybliżającą fenomen pracy organicznej. W pierwszej z sal (1) zarysujemy kontekst geopolityczny i regionalny, w którym rodziła się ta idea. Pokażemy stół z symbolicznym narzędziownikiem pracy organicznej oraz – w dioramie – postaci najbardziej wpływowych organiczników i organiczniczek. Zaprosimy także artystę/ artystkę do interpretacji pracy organicznej, która przybierze postać instalacji. Podobnie jak w pozostałych częściach wystawy, i tu pierwsza przestrzeń zawierać będzie esencje najważniejszych wątków, które zostaną rozwinięte w kolejnych salach. I tak w kolejnych salach rozwiniemy wątek edukacji i kultury (2), ziemi i przemysłu (3A). Artystycznej interpretacji figury ziemi-matki poświęcimy jedną z mniejszych sal (3B). Dalej przybliżymy sylwetki dwojga postaci ruch organicznikowskiego (4). Finałem tej części wystawy będzie plastyczna mapa Wielkopolski (5), na której zaznaczone zostaną najważniejsze punkty i szlaki pracy organicznej. Tu też będą zaczynać się wycieczki i zajęcia edukacyjne.

Salę oznaczoną jako 7, otwierającą się na taras Pałacu, przeznaczamy na miejsce warsztatów i spotkań a sąsiednią (8), leżącą w sąsiedztwie strefy wejściowej na pałacowe kino.

Reprezentacyjna klatka schodowa (6) z instalacjami artystycznymi interpretującymi Mazurek Dąbrowskiego oraz wizerunek generała będzie wprowadzeniem do kolejnej części wystawy.

CZĘŚĆ III
Ta część wystawy poświęcona będzie Janowi Henrykowi Dąbrowskiemu. Podzieliśmy ją na trzy strefy: prywatną – Dom (A), publiczną – Żołnierz (C), i najmniejszą – omawiająca przyjaźń Dąbrowskiego z twórcą hymnu, Józefem Wybickim, która go umieścił w mieście – Przyjaźń (B). W przedpokojach (1A, 1B, 1C) zapowiemy rozwijane dalej tematy.

W pokojach i strefy pokażemy kontekst historyczny i kulturowy czasów Dąbrowskiego (2A), Dąbrowskiego jako dyplomaty (3A), przybliżymy wątek masonski (4A), kolekcyjny (5A) i wreszcie rodzinny (6A). Część pomieszczeń została zaprojektowana jako pastisze wewnątrz historycznych co odróżni wątek prywatny biografii generała i przypomni, że mieszkał on w domu, który stał w miejscu dzisiejszego Pałacu.

Pokój na osi budynku (2B) poświęcimy przyjaźni Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego.

Pomieszczenia w południowej części piętra wypełni wystawa przybliżająca wojсковą karierę generała. Posłużymy się tu kopiami mundurow formacji, w których służył i stopni, które osiągnął (2C). Szlaki bojowe i osiągnięcia pokażemy w pokoju (3C) dzięki opracowanym mapom, planom i infografikom.

Część pełna.
Na ścieżkę pełną składa się obejrzenie, przeczytanie, wysłuchani i doświadczenie całej wystawy.

Ścieżka performatywna
Składają się na nią dwie sale parteru – kinowa i warsztatowa. Są one połączone ze strefą wejściową i mieszkaniami dla rezydentów i rezydentek co daje możliwość modernowania ich programem niezależnie od czasu otwarcia wystawy.

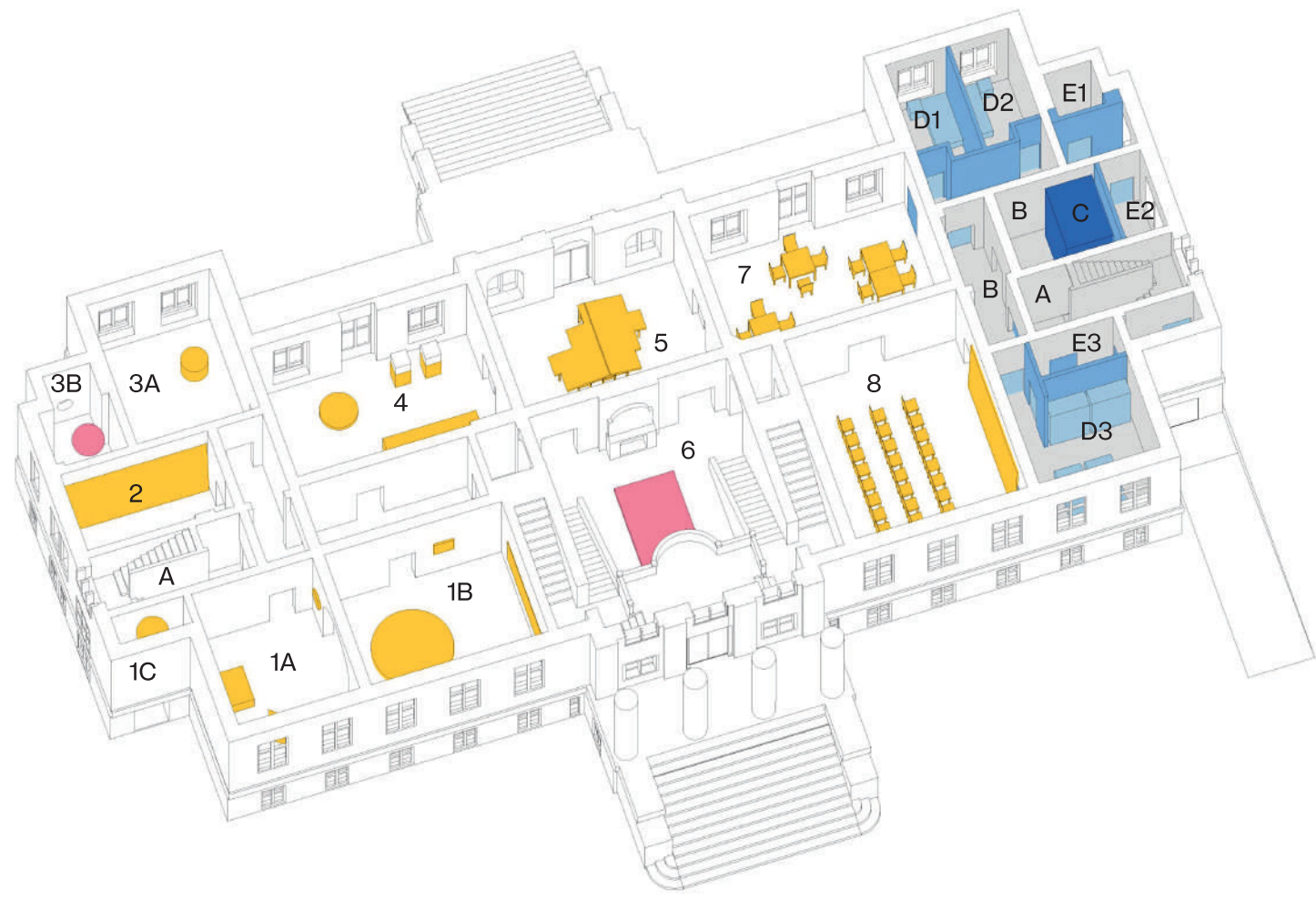
DZIEŁA SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ
Treści wystawy przetykane będą zamówionymi instalacjami autorstwa współczesnych artystek i artystów. Ich interpretacje zadanych tematów, którym poświęcona jest wystawa nada jej aktualności i świeżości. Proponujemy instalacje artystyczne jako reinterpretację:

- historycznych pomieszczeń dworu i pałacu (piwnica, pomieszczenia 6, 6A, 6B, 6C, rekomendujemy zaproszenie Dominiki Olszowskiej i Piotra Łakomego);
- kontekstu powstania idei pracy organicznej (parter, pomieszczenie 1C, rekomendujemy zaproszenie Roberta Kuśmirowskiego);
- figury ziemi-matki (parter, pomieszczenie 3B, rekomendujemy Katarzynę Przeżwańską);
- Mazurka Dąbrowskiego (parter, pomieszczenie 6, rekomendujemy zaproszenie Katarzyny Krakowiak);
- portretów Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego (piętro, pomieszczenie 1I, rekomendujemy Mikołaja Sobczaka).

Ścieżka skrócona
(na poziomie zarządzania tekstami). Teksty na wystawie będą wyraźnie pogrupowane, dzięki temu osoby mniej zainteresowane tematem albo dysponujące mniejszą ilością czasu będą mogły poprzestać na warstwie podstawowej z pominięciem szczegółów umieszczonych na ruchomych tablicach wiszących na kółkach.

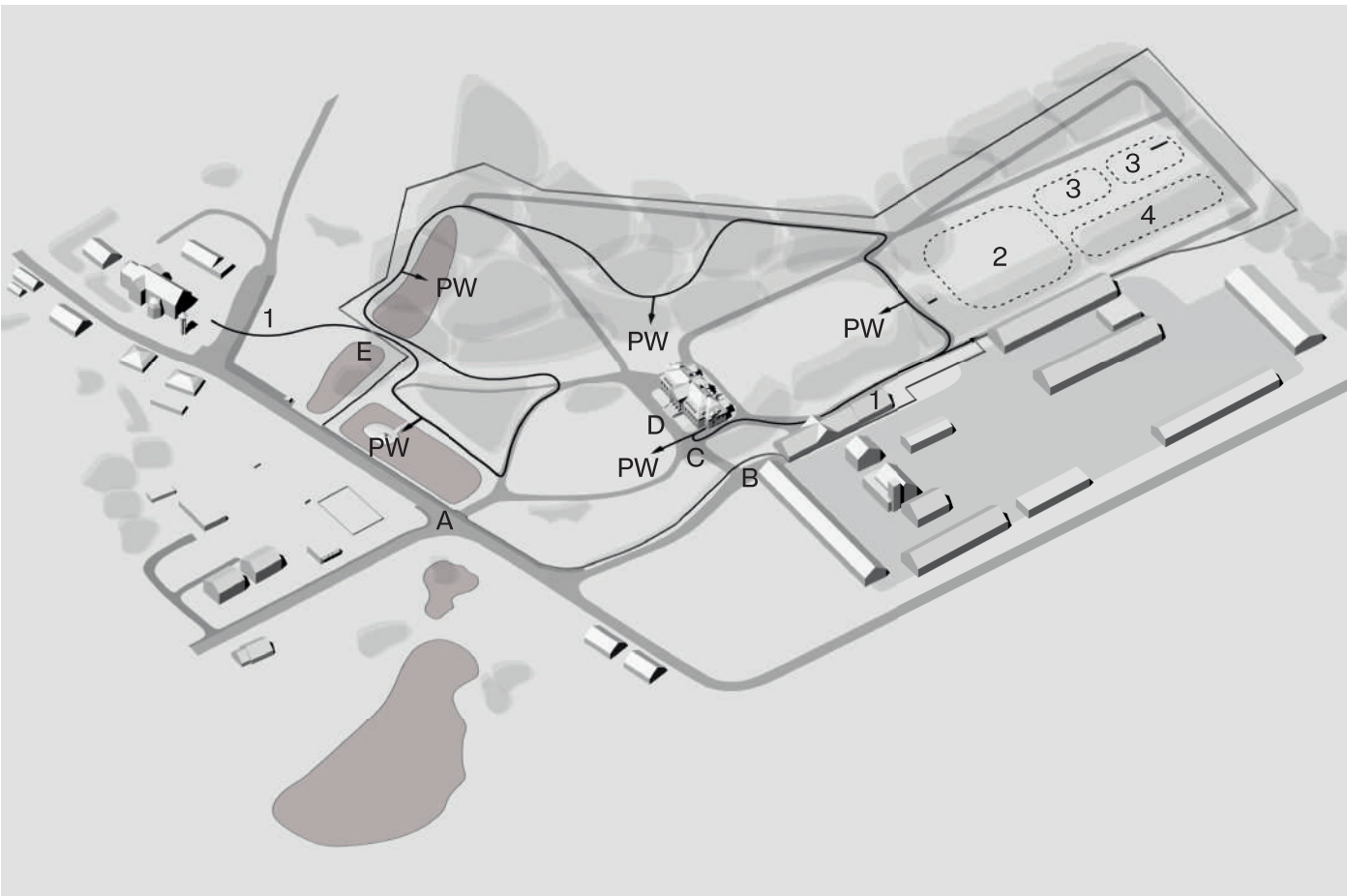

- PIĘTRO - General JAN HENRYK DĄBROWSKI**
- A DOM
 - 1A Przedpokój - wstęp (ścieżka esencjonalna)
 - 2A Kontekst
 - 3A Dyplomata
 - 4A Mason
 - 5A Kolekcjoner
 - 6A Rodzina
 - B PRZYJAŹŃ
 - 1B Przedpokój - wstęp (ścieżka esencjonalna)
 - 2B Przyjaciele
 - C ŻOŁNIERZ
 - 1C Przedpokój - wstęp (ścieżka esencjonalna)
 - 2C Armie
 - 3C Szlaki
 - D Schody
 - E Winda
 - F Hol ogólnodostępny
 - G Łazienka ogólnodostępna męska
 - G2 Łazienka ogólnodostępna damska

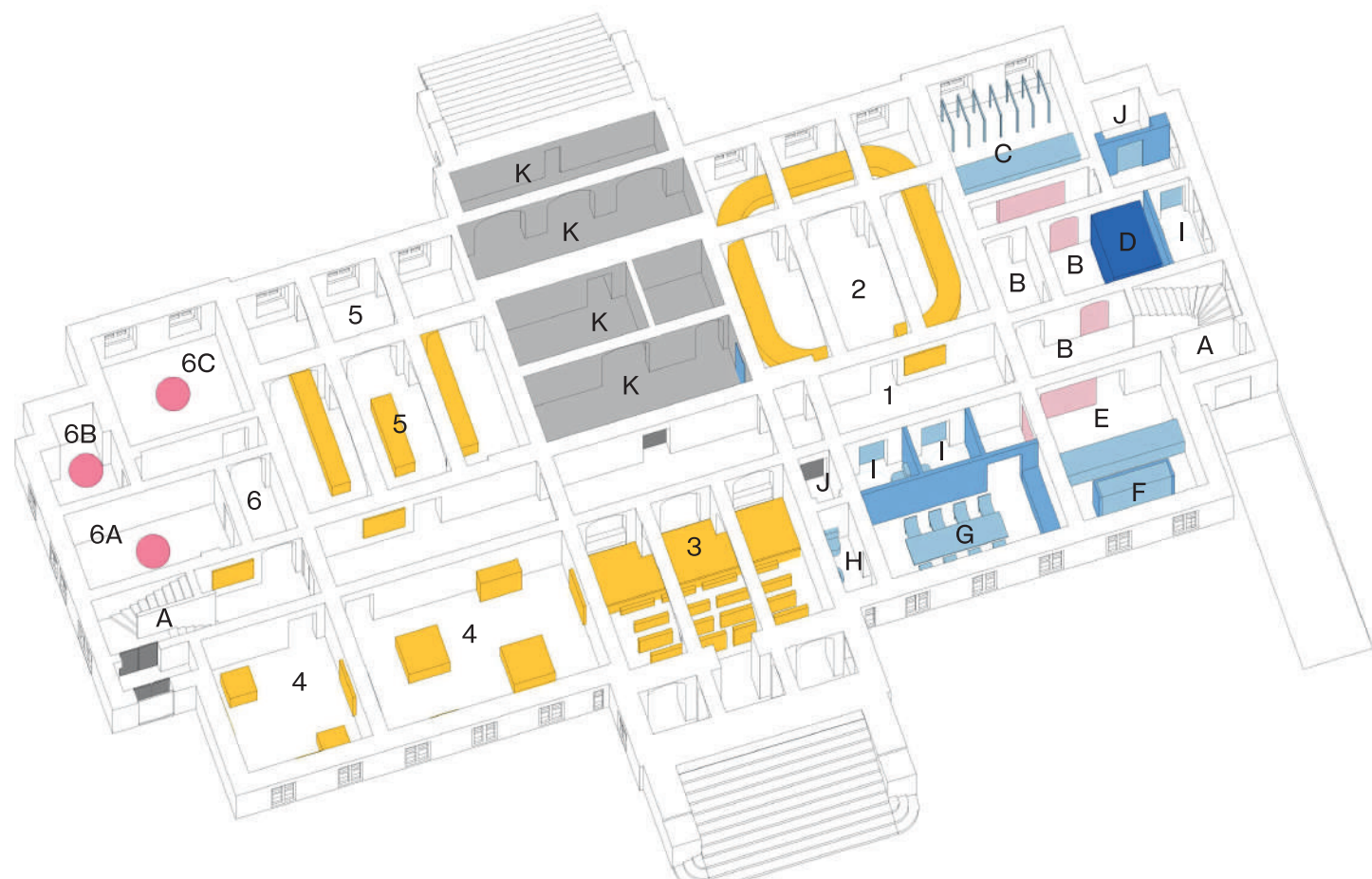

- PARTER - strefa rezydentów**
- A Klatka schodowa
 - B Hol ogólnodostępny
 - C Winda
 - D1 D2 pom. dla rezydentów 1-osobowe
 - D3 pom. dla rezydentów 1 / 2-osobowe
 - E1 Łazienki prywatne dla pomieszczeń rezydentycznych D1, D2, D3
- Parter - PRACA ORGANICZNA**
- 1A Praca organiczna (ścieżka esencjonalna)
 - 1B Ludzie i narzędzia
 - 1C Instalacja artystyczna (ścieżka emocjonalna)
 - 2 Edukacja i kultura
 - 3A Ziemia i przemysł
 - 3B Instalacja artystyczna (ścieżka emocjonalna)
 - 4 Sylwetki
 - 5 Szlaki
 - 6 Mazurek Dąbrowskiego (aneks do części "Dąbrowski")
 - 7 Warsztatowa (ścieżka performatywna)
 - 8 Kinowa (ścieżka performatywna)

↑
Schemat wariantów ekspozytorów możliwych do uzyskania z zaprojektowanego systemu

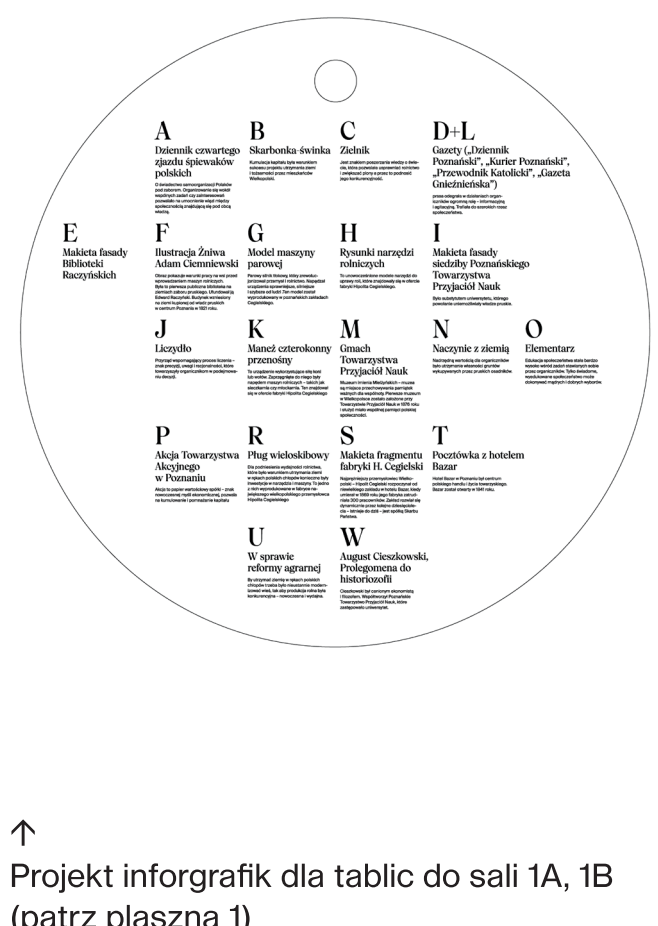

- PARK**
- W parku proponujemy wyznaczyć kilka przestrzeni odnoszących się do tematu wystawy, które będą mogły służyć edukacji i spotkaniom:
- A wejście główne na teren parku
 - B wejście boczne i wjazd na teren parku
 - C wejście główne na wystawę do Pałacu Dąbrowskiego
 - D wejście historyczne używane sezonowo (wiosna/ lato/jesień) oraz na wydzerżania specjalne projektowane przejście w stronę kościoła
 - E punkty widokowe na ścieżce edukacyjnej
 - 1 Stoł ukazujący trasy zwiedzania miejsc na terenie Wielkopolski związanych z ruchem organiczników, organizowane przez P.O.
 - 2 Ścieżka do grobu generała Dąbrowskiego, która łączy pałac z miejscem pochówku w kościele parafialnym.
 - 3 Polana spotkań – będzie miejscem przeznaczonym na warsztaty i inne spotkania plenerowe. Ochronę do deszczu i słońca zapewni lekka wiatka.
 - 4 Ogród warzywny, który będzie nawiązywał do Instytutu Badania Roslin – miejsce zajęć z uprawy roślin dla dzieci i seniorów.
 - 5 Ogród pomologiczny – sad, w którym będą prowadzone warsztaty sadownicze dla młodzieży i dorosłych.

- Przyziemie**
- Strefa wejściowa:
- A wejście do pałacu przez projektowaną rampę zewnętrzną
 - B hol wejściowy
 - C szatnia
 - D winda
 - E recepcja
 - F zaplecze socjalne
 - G kuchnia, jadalnia, przestrzeń warsztatowa rezydentów
 - H toaleta dla pracowników / rezydentów
 - I toalety ogólnodostępne dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami
 - J pomieszczenia porządkowe i magazyny podręczne pomieszczenia techniczne i zaplecze
 - K
- Strefa wystawiennicza - PALAC**
- 1 Wprowadzenie (ścieżka esencjonalna)
 - 2 Historia Winnej Góry (ścieżka esencjonalna)
 - 3 Budynek
 - 4 Ludzie
 - 5 Instytucje
 - 6 Odróżnienia - instalacje artystyczne
 - 6A, 6B, 6C Sypialnia Klementyny Mańkowskiej
 - 6B Laboratorium Instytutu Ochrony Roslin
 - 6C Łazienka Stanisława Hybnera

- Architektura wystawy
- Instalacje artystyczne
- Wyburzenia
- Wyposażenie strefy wejściowej / rezydentycznej
- Projektowane ściany
- Winda
- Pomieszczenia mieszkalne
- Pomieszczenia techniczne / porządkowe

↑
Projekt infografik dla tablic do sali 1A, 1B (patrz plansza 1)

